

ΑΤΟΜΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ : 268 /2015

Αριθμός Ερωτήματος: Αριθ. Πρωτ. 38/2015 του Αναπληρωτή Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Περίληψη Ερωτήματος: Αν προς μερική ή ολική εξόφληση ασφαλιστικών εισφορών είναι σύνομη η , μετά από αίτηση του οφειλέτη . μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτου του στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Α.1). Εις τα άρθρα 26 και 27 του Α.Ν. 1846/1951 «Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» (Α'179) ορίζεται, μεταξύ άλλων , ότι :

«Άρθρο 26 .

1. Δια την καταβολή των εισφορών των ησφαλισμένων ευθύνεται επί παρεχόντων εξηρημένην εργασίαν ο εργοδότης και επί ...
- 2...3.Ως χρόνος υπολογισμού των εισφορών ορίζεται ο ημερολογιακός μήνας εντός του οποίου παρεσχέθηκε η εργασία ή η υπηρεσία ...

Ο υπόχρεος οφείλει να καταβάλλει τις εισφορές στο ΙΚΑ μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του επόμενου μήνα από τον πιο πάνω οριζόμενο χρόνο [η αρχική παρ. 3 , τροποποιηθείσα κατ'επανάληψη , αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο 13 του Ν. 2972/2001 (Α'291)* βλ. και άρθρο 73 του Ν. 4144/2013 (Α'88), με την παρ. 1 του οποίου καταργήθηκε το άρθρο 20 του Ν. 4075/2012 (Α'89) και με την 2 και προσετέθηκε στο τέλος της ανωτέρω εκτιθεμένης παρ. 3 εδάφιο, σύμφωνα με το οποίο, «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας δύναται να ανακαθορίζεται η προθεσμία καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών...»] .

11. α. Πράξη Επιβολής Εισφορών (ΠΕΕ) συντάσσεται:

- α.α . Σε βάρος των εργοδοτών οι οποίοι παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου και δεν καταβάλλουν τις εισφορές... [η παρ. 11 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 60 παρ. 2 του Ν. 2676/1999 (Α'1)] .

Άρθρο 27.

1... 2. Οι απαιτήσεις του ΙΚΑ από ληξιπρόθεσμες εισφορές, πρόσθετα τέλη, προσαυξήσεις... εισπράττονται με βάση τη χρονική σειρά βεβαίωσής τους. ..Η είσπραξη γίνεται από τα ταμεία είσπραξης εσόδων του ΙΚΑ ή από τις ταμειακές υπηρεσίες του, κατά τις διατάξεις του Κανονισμού του ΙΚΑ και κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν.Δ 356/1974 (Α'90) ... [η αρχική παρ. 3 αναριθμήθηκε σε 2 με το άρθρο 56 παρ. 2 του Ν. 2676/1999 (Α1), το δε πρώτο εδάφιο της, τροποποιηθέν με την παρ. 4 του άρθρου 21 του Ν. 1902/1990 (Α 138), αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 4 του άρθρου 15 του Ν. 2972/2001 (Α 291)].

α)... δ) Οι διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για την είσπραξη των εσόδων του Δημοσίου εφαρμόζονται ανάλογα και για την είσπραξη των εσόδων του ΙΚΑ και των συνεισπραττομένων από αυτό εσόδων τρίτων οργανισμών. Όπου δε σ'αυτές αναφέρεται Υπουργός, Δ/ντής Δημοσίου Ταμείου και υπάλληλος του Δημοσίου, νοούνται οι Διοικητής του ΙΚΑ, Δ/ντής Ταμείου Εισπράξεως Εσόδων ΙΚΑ ή Δ/ντής Ταμειακής Υπηρεσίας Περ/κού ή Τοπικού Υποκ/τος ΙΚΑ και υπάλληλοι του ΙΚΑ, από τους οποίους ασκούνται οι αντίστοιχες αρμοδιότητες» { η διάταξη αυτή, υπό στοιχείο δ, προστέθηκε στο τέλος της παρ. 2 με το άρθρο 18 του Ν. 1469/1984 (Α 111)}.

2). Εξ' άλλου, με το άρθρο 12 του Ν. 2972/2001 (Α'291) ορίσθηκε ότι:

«Οι εισφορές καταβάλλονται σε υποκαταστήματα και παραρτήματα του ΙΚΑ ή σε πιστωτικά ιδρύματα ή σε άλλα νομικά πρόσωπα που συνάπτουν σύμβαση με το ΙΚΑ για τη διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών κατά τον τρόπο που ορίζεται από τον Κανονισμό της παρ. 2 του άρθρου 1».

Περαιτέρω:

3) Κατά τις παρ. 1 εδ. β' και 2 του άρθρου 40 του Ν. 3863/2010 (Α 115):

«1...Επίσης, από 1-1-2011 είσπραξη των ασφαλιστικών εισφορών -των Ασφαλιστικών Φορέων - διενεργείται υποχρεωτικά μέσω τραπεζικού συστήματος ή ΕΛΤΑ.

2. Από 1-7-2011 οι αποδοχές των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα κατατίθενται από τους εργοδότες ταυτόχρονα και συνολικά με τις ασφαλιστικές εισφορές και τον φόρο μισθωτών υπηρεσιών σε τράπεζα και μεταφέρονται και αποδίδονται από αυτήν στους ... Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης...

Η όλη διαδικασία, τα χρονικά πλαίσια καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Η όλη διαδικασία, τα χρονικά πλαίσια καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης» (μη εκδοθείσα).

4). Κατά την παρ. 3 του άρθρου 16 του Ν. 4075/2012 (Α'89):

2

«Από 1.6. 2012 οι αποδοχές των εργαζομένων και οι εισφορές υπέρ ΙΚΑ-ΕΤΑΜ καταβάλλονται σε πιστωτικά ιδρύματα και τα ΕΛΤΑ. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζονται οι υπόχρεοι, ο τρόπος καταβολής και απόδοσης των ασφαλιστικών εισφορών στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και κάθε άλλο θέμα που είναι απαραίτητο για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης» (μη εκδοθείσα).

5). Κατά την περ. 4, υπό τον τίτλο «Γάγια ρύθμιση των οφειλομένων εισφορών στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης και λοιπές διατάξεις», της υποπαρ. ΙΑ.1 και την περ. 8 δ', υπό τον τίτλο «Ρύθμιση Νέας Αρχής των οφειλομένων εισφορών στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης και λοιπές διατάξεις», της υποπαρ. ΙΑ. 2 της παρ. ΙΑ του άρθρου πρώτου του Ν 4152/2013 (Α'107):

«Οι πληρωμές θα διενεργούνται με τη διαδικασία αυτόματης χρέωσης τραπεζικού λογαριασμού».

6). Τέλος, με το άρθρο 101 του Ν. 4172/2013 (Α'167) ιδρύθη στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (ΚΕΑΟ) με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια (παρ. 1), εποπτευόμενο από τον Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ή από Υποδιοικητή του Ιδρύματος μετά από εκχώρηση της αρμοδιότητας αυτής (παρ. 5), με υπηρεσίες διακρινόμενες σε Κεντρική και Περιφερειακές, τις τελευταίες δε αποτελούν τα Ταμεία Είσπραξης Εσόδων και οι ταμειακές υπηρεσίες των υποκαταστημάτων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (παρ. 6 Α Β) και κύριο σκοπό έχον (παρ. 2) την είσπραξη, κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ (παρ. 3, 4), των ληξιπροθέσμων (κατά την έννοια της παρ. 3, ένθα και η έννοια των τρεχουσών και καθυστερουμένων) ασφαλιστικών οφειλών των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, εις τους οποίους περιλαμβάνεται το ΙΚΑ (ληξιπροθέσμων οφειλών άνω των 5.000 ευρώ και οφειλών που κατέστησαν απαιτητές λόγω μη τηρήσεως των προηγούμενων ρυθμίσεων τμηματικής καταβολής, παρ. 9).

Περαιτέρω, με την υπ'αρ. Φ 80.000/οικ. 25379/312/2013 απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας (Β'2699), εκδοθείσης κατ'εξουσιοδότηση της παρ. 10 του ως άνω άρθρου, ορίσθηκε, μεταξύ άλλων, ότι:

«Α. . .Γ4. Ο οφειλέτης μπορεί να εξοφλήσει το σύνολο ή μέρος της οφειλής του (κεφάλαιο και τυχόν προσαυξήσεις) ή να υπαχθεί σε καθεστώς ρύθμισης οφειλών, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις, εφόσον υφίσταται δυνατότητα ρύθμισης για το είδος της οφειλής...

Η εξόφληση της οφειλής ή σε περίπτωση ρύθμισης η καταβολή της δόσης γίνεται στις περιφερειακές υπηρεσίες του ΚΕΑΟ ή στις περιφερειακές υπηρεσίες του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ή σε Τραπεζικά Ιδρύματα, με χρέωση λογαριασμού μέσω ΔΙΑΣ...

Ε. Λήψη μέτρων αναγκαστικής είσπραξης.

-Μετά την λήξη της προθεσμίας των 20 ημερών που τίθεται στην ατομική ειδοποίηση και εφόσον ο οφειλέτης δεν εξοφλήσει ή ρυθμίσει την οφειλή του, τα περιφερειακά Τμήματα του

ΚΕΑΟ προβαίνουν στην λήψη μέτρων αναγκαστικής είσπραξης, σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ- ΝΔ 356/1974)».

Β. Με τις ανωτέρω διατάξεις καθορίζεται, αφ' ενός ο χρόνος εν γένει καταβολής των οφειλομένων στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ασφαλιστικών εισφορών, αφ' ετέρου ο τρόπος καταβολής αυτών η είσπραξη των εισφορών διακρίνεται, το μεν εις εκουσία, επί εξόφλησεως του συνόλου ή μέρους της οφειλής ή και κατόπιν υπαγωγής σε προβλεπόμενο καθεστώς ρυθμίσεως οφειλών (τελευταία ρύθμιση, η του άρθρου 28 του Ν. 4321/2015, Α' 32, μεταβατικού χαρακτήρα), το δε εις αναγκαστική, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ- ΝΔ. 356/1974), στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και ρύθμιση περί συμψηφισμού (άρθρο 83). Εξόφληση δε του συνόλου ή μέρους των οφειλομένων δια μεταβιβάσεως στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ της κυριότητας ακινήτου του οφειλέτη, κατόπιν αιτήσεως αυτού, δεν προβλέπεται από τις ανωτέρω διατάξεις ουδέ υπό άλλης διατάξεως της εν γένει νομοθεσίας που διέπει το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Εντεύθεν, διάταξη αντίστοιχη προς εκείνη του άρθρου 82 παρ. 6 του Ν. 2961/2001 (Α' 266), ως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 184 παρ. 9 του Ν. 4261/2014 (Α' 107), κατά την οποία επιτρέπεται η εξόφληση του συνόλου ή μέρους του οφειλομένου φόρου κληρονομίας δια μεταβιβάσεως στο Ελληνικό Δημόσιο της κυριότητας ακινήτου του οφειλέτη, κατόπιν αιτήσεως του τελευταίου και εφόσον συντρέχουν οι αναφερόμενες σ' αυτήν προϋποθέσεις, δεν υφίσταται δια το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Αυτονόητο δε τυγχάνει ότι εφαρμογή της διατάξεως αυτής και δια την εξόφληση ασφαλιστικών εισφορών έναντι του ΙΚΑ, δεν είναι νοητή υφ' οιαδήποτε ερμηνευτική προσέγγιση. Αυτή κείται εκτός ρυθμίσεων του ΚΕΔΕ και περιορίζεται, άλλωστε, σε συγκεκριμένη αιτία οφειλής έναντι του Δημοσίου.

Τέλος, ναι μεν στο άρθρο 44 του ΚΕΔΕ προβλέπεται, κατά τις οριζόμενες εις αυτό προϋποθέσεις, κατακύρωση του πλειστηριαζομένου ακινήτου στο επιστεύδον, η οποία τελεί υπό την αίρεση εκδόσεως σχετικής εγκριτικής αποφάσεως υπό του αρμοδίου οργάνου (βλ. και άρθρο 56 αυτού, όπου προβλέπεται η δυνατότητα υπερθεματισμού σε πλειστηριασμό ακινήτου που επισπεύδεται από τρίτο), πλην όμως η ρύθμιση αυτή, υφισταμένη στα πλαίσια αναγκαστικής εκτελέσεως, δεν συνέχεται προς το θέμα του υπό κρίση ερωτήματος.

Γ. Κατά ακολουθία των ανωτέρω, στο τεθέν ερώτημα προσήκει αρνητική απάντηση.

